УДК 378.14

Володимир Кулішов, *кандидат економічних наук,*
професор кафедри міжнародної економіки
Криворізького економічного інституту
ДВНЗ "Київський національний економічний інститут
імені Вадима Гетьмана",
заслужений працівник освіти України

ТРАДИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

У даній статті розглядаються деякі аспекти реалізації комплексного підходу до організації самоосвітньої діяльності студентів при вивченні економічних дисциплін, який передбачає поєднання традиційних та інноваційних форм і методів. Впровадження даної системи приведе кожного студента до самореалізації, саморозвитку, підвищить якість навчального процесу та підготовки майбутніх економістів.

Ключові слова: *традиційні форми і методи, інноваційні технології, самореалізація, навчальний процес, самоосвітня діяльність, економічні дисципліни.*

В данной статье рассматриваются некоторые аспекты реализации комплексного подхода к организации самообразования деятельности студентов при изучении экономических дисциплин, который предусматривает сочетание традиционных и инновационных форм и методов. Внедрение данной системы приведет каждого студента к самореализации, саморазвитию, повысит качество учебного процесса и подготовки будущих экономистов.

Ключевые слова: *традиционные формы и методы, инновационные технологии, самореализация, учебный процесс, самообразованная деятельность, экономические дисциплины.*

This article examines some aspects of an integrated approach to samoosvitnoyi of students in studying economic disciplines, which provides a combination of traditional and innovative forms and methods. Implementation of this system will lead each student to self-realization, self-development, improve the quality of the educational process and training of future economists.

Key words: *traditional forms and methods, innovative technologies, self learning process, samoosvitnya activity, economic discipline.*

Актуальність проблеми. Соціально-економічне, політичне та загальнокультурне життя змінює вимоги до майбутнього спеціаліста вищого навчального закладу освіти, в умовах змін виробництва, інновацій приводить до того, що головним критерієм конкурентоздатності вищого економічного навчального закладу виступає професійна мобільність майбутнього фахівця.

Високий рівень професійної підготовки студента є лише фундаментом, на основі якого необхідно здобувати нові знання у відповідності до нових викликів сучасного світу.

Сьогодні не лише науковці, а і людство в цілому зрозуміло: освіта і економічна зокрема, її рівень і якість визначають інтелектуальний потенціал будь-якої держави, її економічну і політичну самостійність, конкурентоспроможність і рейтинг на світовій арені. Для української вищої економічної школи важливим сьогодні є як впровадження інноваційних освітянських технологій, так і збереження багаторічних традицій, досвіду підготовки фахівців-економістів.

Нагадаємо, що за радянських часів найкращою у світі освітою була радянська вища школа, за часів незалежної України економічна школа прагне посісти щільне місце серед країн Європейського освітянського простору.

Усе це дозволяє зробити висновок, що сучасні виклики потребують удосконалення освіти в умовах, коли постійно зростає та оновлюється обсяг знань, відбувається пошук нових методик або технологій з розвитку стратегій і тактик навчання, але за умови поєднання традиційних та інноваційних форм і методів.

Аналіз останніх публікацій. На думку вчених-педагогів головним принципом вищої освіти є принцип самоорганізації навчальної діяльності [9], розвиток особистості як суб'єкта цієї діяльності [7], формування професійних компетенцій у навчанні і вихованні і студентів вищої школи [11], де головною фігурою є студент, який повинен оволодіти знаннями не лише через аудиторні і практичні заняття, не лише через лекції, а за допомогою власної роботи [10].

Аналіз науково-педагогічних досліджень (І.А. Зимньої, В.М. Мадзігона, М.В. Вачевського, Ю.Г. Татур, А.В. Хуторського та інших учених) свідчить, що проблема організації навчальної діяльності вивчається в рамках дослідження суміжних проблем.

© В. Кулішов, 2010

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

ТРАДИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Серед низки проблем актуальною залишається проблема організації самоосвітньої діяльності студента, розв'язання якої неможливе без поєднання традиційних і модернізованих форм і методів, тобто, впровадження системи комплексного підходу.

Виклад основного матеріалу. Вивчення публікацій та їх аналіз свідчить, що дослідженню проблем управління якістю освіти останнім часом приділяється достатньо уваги, автори більшості публікацій [1, 4] найчастіше звертають увагу на реформування системи освіти шляхом впровадження інформаційних технологій, різноманітних інноваційних проектів, які мають підтримувати "технологічність" управління освітнім процесом і його якістю, деякі вчені відмічають важливі елементи індивідуалізації самостійної роботи студентів: мотивація, візуалізація, раціональне поєднання різних технологій при викладанні навчального матеріалу, наголошують на використанні телекомунікаційних мереж в сукупності з традиційними технологіями, що відкриває нові можливості, основними з яких є: розширення доступу до навчально-методичної літератури, організація оперативної консультативної допомоги, розвиток бази для самоосвіти [3, 2].

Отже, дослідження показують, що реформування системи освіти шляхом впровадження вищезгаданих елементів у навчальний процес підвищує інтерес студента, який стає активним учасником навчального процесу. Найсуттєвішою перевагою такого навчання є самостійна робота студента, тобто можливість вибору ним тактики навчання, де важливим є організація і координація самоосвітніх дій студентів. Поділяючи думку авторів даних публікацій, ми звертаємо увагу на необхідність врахування того, що новітні технології не повинні входити в протиріччя з основними законами викладання та вивчення економічних дисциплін, а мають збагачуватись набутками традиційних, впроваджених і апробованих теорій, методик.

Якість економічної освіти є багатогранною, визначальною категорією, яка характеризується складністю структури, внутрішніми і зовнішніми компонентами, потребує комплексного системного вивчення, формує сутність і різноманітні напрями досліджень.

У галузі вітчизняної економічної вищої освіти наразі досить яскраво позначились контрасти між традиційними і інноваційними формами, методами і технологіями, освіти. Сучасний викладач вищої школи, на нашу думку, повинен, не ламаючи національних традицій, визначити ефективні шляхи реалізації ідей Болонського процесу.

Без постійної зміни ідей, без цивілізованих перетворень у системі освіти, неперервного спрямування до нового – неможливе підвищення якості освіти. Якість освіти – це соціальна категорія, яка визначає стан і результативність процесу освіти в суспільстві і визначається сукупністю показників, які характеризують різні аспекти навчальної діяльності вищого навчального закладу. Згідно з розробленою ЮНЕСКО міжнародною концепцією стандарту освіти існують певні сторони управління якістю освіти: задоволення вимог споживача на ринку праці, формування системи контролю якості освіти; визначення його нормативних показників.

Таким чином, на нашу думку, самоосвітня діяльність – це досить складний, напружений, перш за все у психологічному плані, процес, який вимагає від студента і викладача відповідної установки на позитивний результат. Труднощі, які обов'язково виникають у процесі самоосвітньої діяльності, студенти не завжди чітко усвідомлюють, тому досить важливим в організації самоосвіти студентів є прогнозування, передбачення труднощів. На етапі прогнозування викладач аналізує уміння та навички, якими студент володіє, визначається з необхідністю актуалізації і розвитку відповідних соціальних характеристик студента, а саме: цілеспрямованості, володіння основами методики і техніки самостійної роботи, здатності до самостійного поповнення знань, особистої вмотивованості. Розвиток указаних якостей потребує забезпечення відповідних зовнішніх умов.

Проектування направлене на пошук засобів, форм і методів організації самоосвітньої діяльності при вивченні економічних дисциплін, які дозволяють визначити оптимальні умови для подолання труднощів, що виникають, на жаль, при слабкій загальній підготовленості студентів до самостійної роботи, недостатній культурі розумової праці.

Етап планування поєднує навчально-пізнавальну і розвиваючу діяльність. Правильне планування – запорука успішного результату. Важливим є визначення ролі всіх учасників навчального процесу з метою підвищення його ефективності. Значущою є управлінська роль викладача ВНЗ, який зобов'язаний спиратись на результати психолого-діагностичних досліджень особистісних можливостей студента, визначити самоосвітню систему роботи, яка б зменшила труднощі та допомогла їх подолати, а використання відповідної сукупності традиційних та інноваційних форм і методів дозволяє досягти оптимального рівня адаптованості готовності

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

студента до інтелектуального і вольового напруження при подоланні різноманітних труднощів самоосвіти.

Аналізуючи сказане вище, треба зауважити, що при викладанні та вивченні економічних дисциплін необхідно враховувати специфіку окремо взятої економічної дисципліни відносно її викладання традиційним методом чи застосовуючи новітні інформаційні технології. На наш погляд, традиційний підхід є ефективним при викладанні дисциплін з мікро-макроекономіки та економіки підприємств, де викладач посилює розкриття теми конкретними прикладами, проблемними ситуаціями [5, 6]. Як свідчить досвід, краще засвоєння відповідного матеріалу студентом відбувається саме через насичення практичними прикладами, ситуаціями, при цьому студент бере активну участь у процесі сприйняття та засвоєння інформації, має стосовно неї власну позицію бути спроможним застосувати вивчене на практиці, творчо переосмислити, співвідносити здобуті результати діяльності з перспективами майбутньої професії.

Щодо економічних дисциплін, таких як міжнародні організації, глобальна економіка, ми підтримуємо інноваційні форми і методи викладання та вивчення цих дисциплін [8].

Викладач на лекційному занятті називає наступну тему і розділи лекції з відповідної дисципліни, студент проводить пошук відповідей через сучасні інформаційні мережі, самостійно опрацьовує, усвідомлює отриманий навчальний матеріал, сприймає нове, засвоює і розкриває його на лекційному занятті, яке відбувається в діалоговому режимі.

Важливе значення має вибір викладачем завдань для самостійного опрацювання, які, на нашу думку, повинні включати різнорівневі і різноманітні види роботи, що пожвавить інтерес студентів, подолає монотонність у їх виконанні. Позааудиторні завдання необхідно індивідуалізувати, пропонувати студентам можливість вибору рівня складності і форми виконання.

Такий підхід дозволяє розвивати уміння порівнювати, спостерігати, систематизувати, тобто здійснювати дослідження у певній галузі знань, використовуючи при цьому новітні технології.

Висновок. Отже, використання в самоосвітній діяльності студентів економічного спрямування системи традиційних та інноваційних технологій є беззаперечною та доцільною, а основний резерв підвищення ефективності процесу навчання і, відповідно, якості підготовки майбутніх економістів, їх готовності до безперервної самоосвіти криється в раціональній організації самопідготовчої діяльності студентів при вивченні економічних дисциплін.

1. Аксьонова О.В. Методика викладання економічних дисциплін. Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2006. – С. 32.

2. Балягіна І.А., Богорад М.А., Ковальчук Г.О. Методика викладання економіки. Навч.-метод. посіб. для самостійного вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2006.

3. Галтунг Йохан. Від ролі інтелектуалів – вправи в самокритиці // Вища освіта в Європі. – 2002. – №1, 2.

4. Кузьмінський А.І. Педагогічна вища школа. Навч. посібник – К.: "Знання", 2005. – С. 302, 346.

5. Кулішов В.В. Мікро-макроекономіка. Підручник. – Львів: – "Магнолія 2006", 2008.

6. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика. Навч. посібник. – Львів: "Магнолія плюс", 2006.

7. Ляудис В. Основы организации учебной деятельности и самостоятельной роботы студентов. Учеб.-метод. пособие. – М.: – 1991. – 80 с.

8. Мазурок П.П., Одягайло Б.М., Кулішов В.В. Глобальна економіка. Навч. посібник. – Львів: "Магнолія 2006", 2009.

9. Новиков А.М. Методология учебной деятельности. – М.: – "Эгвейс", 2005.

10. Пидкасистый П.И. Организация учебно-познавательной деятельности студентов. – М.: – 2005.

11. Татур Ю.Г. Компетентносный подход в описании результатов и проэктировании стандартов высшего професионального образования. Труды методологического семинара. – М.: – 2004. – С. 6.

Статті надійшла до редакції 25.10.2010

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

Листопад

Настала осінь. Опадає
Пожовкле листя на дубах,
Птахи у вирій відлітають,
І літо відліта, мов птах.
Затихли бджоли, мухи, оси,
І вже не чути комарів.
Верба позолотила коси.
Востаннє вже пасуть корів.
Веселі дні і тепле сонце,
Десь заховалися вони.
А стукотять лише в віконце
Дощі холодні і сумні.
Все і повинно бути так.
Вже не походиш просто босим,
Бо зараз місяць листопад.
І на траві замерзли роси.

Аліна Гула,
с. Недогарки, Кременчуцького району
Полтавщина

Ода рідній мові

О мово рідна! Ти для мене – все:
В садку моїм розлогий кущ калини,
Журливий ключ у небі журавлиний,
Верба плакуча, – ти для мене – все.

Тобою лиш на світі я живу:
Життя моє пов'язане з тобою,
Назавжди я осяяна любов'ю
До тебе – лиш тобою я живу.

Тебе гнобили – не скорилась ти,
Тебе і гнули – ти ж бо не зігнулась.
І знов до нас навіки повернулась,
Щоб панувати – не скорилась ти!

О рідна мово! Краща за усі
Ти мови світу: красивіша,
Ніжніша, милозвучніша й миліша:
Ти, рідна мово, краща за усі!

Живи ж, перлино наша, у серцях
Народних, завжди, вічно будь собою,
Щоб доля не звела тебе з журбою:
Живи, перлино наша, у серцях!

Дарина Бутенко,
м. Полтава

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ “МОЛОДЬ І РИНОК”

1.Приймаються одноосібні статті (співавтори). Текст обсягом 6 – 10 друкованих сторінок із двома-трьома ілюстраціями (рисунками, фотографіями). У статтях повинно бути чітко і стисло, без зайвих математичних формул, викладено те нове та оригінальне, що досягнуто авторами в їх практичній діяльності. Потрібно уникати повторів, зайвих подробиць та загальновідомих положень, на які можна посилатися, вказуючи відповідний номер у списку літератури, що додається.

2.Рукопис статті надсилається у одному примірнику (обов’язково перший), надрукованих через півтора інтервали на одній сторінці стандартного паперу, з пронумерованими сторінками.

ДО РУКОПИСУ ДОДАЮТЬСЯ:

- УДК;
- ключові слова (українською, російською та англійською мовами);
- анотація статті на окремій сторінці у одному примірнику українською, російською та англійською мовами;
- рисунки, фотографії з підрисунковими підписами;
- список літератури, оформлений у відповідності з діючим ДСТ-ом (за абеткою; у тексті в дужках позначається позиція та сторінка [3, 47]);
- відомості про автора (авторська карточка: прізвище, ім’я та по-батькові, посада, місце праці, вчений ступінь, наукове звання, адреса (службова, домашня), телефони.

3. До статей додається рекомендація кафедри (відділу) установи, де автор працює, і рецензія доктора чи кандидата наук; для статей докторів та кандидатів наук рецензій не потрібно.

4. Таблиці повинні мати назви та порядковий номер. Одночасне використання таблиць та графіків для пояснення одних і тих же положень не рекомендується.

5. Статті підписуються всіма авторами із зазначенням домашньої адреси, номерів домашнього та службового телефонів автора, який буде листуватися з редакцією з приводу цієї статті.

Редколегія відхиляє статті з порушенням цих вимог:

Відповідно до вимог ВАК України (Постанова №7-06. 1 від 15 січня 2003 р.) необхідно дотримуватися таких елементів написання статей: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв’язок із важливими науковими чи практичними завданнями, аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв’язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття; формування цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Сфера розповсюдження та категорія читачів:

- загальнодержавна, зарубіжна;
- викладачі університетів, ВНЗ всіх рівнів акредитації, студенти, аспіранти, науковці, спеціалісти, які підвищують свої професійні компетенції в галузі освіти та педагогічних наук.

Програмні цілі (основні принципи) або тематична спрямованість:

Ознайомлення із питаннями наукових досліджень педагогіки, ринкової економіки, інфраструктури ринку, історії, філософії, психології, формування професійних компетенцій у студентів ВНЗ, організації навчального процесу, використання інформаційних технологій у навчанні, виховання учнівської молоді та студентства у високих християнських цінностях і моральних та культурних засадах, української та романо-германської філології, тощо.

Головний редактор Мирон Вачевський
Комп’ютерний набір та верстка Іван Василиків
Технічний редактор Михайло Примаченко ÷ëåí Íàö³ïíàëüíî¿ ñï³ëêè æóðíàë³ñò³â Óêðà¿íè
Художнє оформлення Христина Стасик ÷ëåí Íàö³ïíàëüíî¿ ñï³ëêè æóðíàë³ñò³â Óêðà¿íè

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com